

Rapport till socialnämnden om PO-verksamheten 2017

av Jessica Danielsson, personligt ombud

Ur förordningen om personligt ombud (2013:522):

...

2 § Verksamheten med personligt ombud riktar sig till personer som är 18 år eller äldre, som har psykiska funktionsnedsättningar och betydande och väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på olika livsområden.

...

3 § Statsbidrag får lämnas för verksamhet med personligt ombud som syftar till att den enskilde ska

1. ha bättre möjligheter att påverka sin livssituation och vara delaktig i samhället,
2. ha möjligheter att leva ett mer självständigt liv och få en förbättrad livssituation, och
3. ges möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service på jämlika villkor samt rättshjälp, rådgivning och annat stöd utifrån sina egna önskemål och behov.

Verksamheten syftar även till att

1. få myndigheter, kommuner och landsting att samverka utifrån den enskildes önskemål och behov, och
2. ge underlag till åtgärder som kan förebygga brister i fråga om att den enskilde kan få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service.

Projekt under året: förebyggande budgetrådgivning

Under året har PO i Höör tagit initiativ till ett projekt kring förebyggande budgetrådgivning. Detta projekt har tagits emot mycket positivt av vården, både av primärvården och av psykiatrin.

Bakgrunden är att det personliga ombudet i Höör uppmärksammat de ekonomiska följdverkningar som kan uppstå vid långtidssjukskrivningar. På kort tid kan en medborgare som blir långtidssjukskriven hamna i en ekonomisk kris som kvarstår i många år framöver. Detta beror ofta på att inkomsterna minskar samtidigt som handlingskraften är nedsatt på grund av sjukdomen. Fakturor går till inkasso och överskuldssättning uppstår snabbt. Förutom de rent praktiska problemen med

SOCIAL SEKTOR

ekonomin kan också stressen över ekonomin kraftigt påverka möjligheten till återhämtning.

PO i Höör tog därför under våren fram ett förslag om förebyggande budgetrådgivning. Det går ut på att långtidssjukskrivna patienter erbjuds ett telefonsamtal med kommunernas budgetrådgivare via en informationslapp som lämnas ut av vården till de patienter som är aktuella.

Med hjälp av Susanne Svensson på Finsam Mittskåne kom en samverkan igång med utgångspunkt i detta förslag. I samverkan ingår de personliga ombuden i Höör, Hörby och Eslöv, budgetrådgivarna i samma kommuner samt Finsam.

Finsam har genom Susanne Svensson tagit på sig ansvaret för att sprida informationslappen till vården. Hittills har den delats ut till primärvården i Höör, Hörby och Eslöv samt till psykiatrin i Eslöv och har generellt sett tagits emot mycket positivt. Budgetrådgivaren i Höör har också sett en liten uppgång av sjukskrivna medborgare som tagit kontakt med honom sen projektet drog igång.

Vi diskuterar nu en utvidgad samverkan för 2018, då andra relevanta personer kan bjudas in för att diskutera hur vi bäst kan fånga upp målgruppen. Vi diskuterar även möjligheten att sprida informationslappen till fler instanser. I början av januari kommer vi att träffa en representant från Konsumentverket som har blivit intresserad av projektet och gärna vill fortsätta samverkan. I första hand planeras en workshop den 13/3 2018.

Dessutom har samarbetet lett till att informationslappen utvecklats, så att det nu finns tre goda råd på baksidan. Därigenom får medborgaren med sig något av godo även i de fall han eller hon inte kontaktar en budgetrådgivare.

Positiva erfarenheter från 2017

- Samarbetet med Finsam Mittskåne är givande. (Samordningsförbundet Finsams medlemmar är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Skåne och kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.) Genom ett regelbundet och väl fungerande samarbete med Finsam har PO en kanal till dessa instanser, vilket gör att PO via Finsam kan dela med sig av information, erfarenheter och synpunkter – och få detsamma tillbaka.
- Ett ständigt bekymmer, som personliga ombud runt om i landet rapporterar om, är myndigheters stuprörstänkande. Man tar hand om sin lilla bit och

SOCIAL SEKTOR

ignorerar att människors verklighet är komplex och det ena inte kan fungera utan det andra.

PO upplever dock att det i Höors kommun finns åtminstone bitvis ett annat tänk. Flera av dem inom social sektor som PO kommer i kontakt med i olika ärenden har förmågan att se till medborgarens hela situation och är beredda att i viss mån stötta, rådgöra eller länka vidare även i frågor som kanske faller utanför deras snäva ansvarsområde. Detta gör att insatserna har betydligt större chans att fungera och boostar relationen till medborgaren.

Brister i samhällets stödsystem

Personliga ombud ska förutom att ge individuellt stöd till medborgare även verka för att personer med psykiskt funktionshinder ska få det bättre som grupp. Därför ingår det i vårt uppdrag att rapportera om brister i samhällets stödsystem.

Under 2017 har ett antal sådana rapporter gjorts. Jag vill här särskilt lyfta fram brister hos Försäkringskassan. Det har under året varit mycket mediauppmärksamhet kring indragna assistanser enligt LSS. Men vi personliga ombud upplever att våra klienter även påverkas stort av strängare tolkningar gällande framför allt sjukpenning.

PO har flera klienter som fått avslag på ansökan om sjukpenning/sjukersättning eller blivit utförsäkrade efter en tids sjukskrivning, trots att det för PO och alla andra i klienternas närhet står klart att det rör sig om svårt sjuka personer. Avslaget kan botten i så formalistiska skäl som att ett läkarintyg baseras på telefonkontakt med patienten och inte ett fysiskt möte. Detta trots att det rör sig om en suicidbenägen patient och en duktig och erfaren läkare som känner sin patient sedan tidigare. Flexibiliteten hos Försäkringskassan är i regel lika med noll.

PO har även fått signaler från läkare att alldeles för mycket av deras tid numera går åt till att skriva intyg på intyg samt komplettering efter komplettering till Försäkringskassan. Frustrationen över detta är stor också inom vården.

Medborgare som är för sjuka för att jobba men inte får sjukpenning/sjukersättning/aktivitetsersättning av Försäkringskassan hamnar många gånger i slutändan hos kommunen för ekonomiskt bistånd. Det blir därmed, som PO ser det, till stor del kommunen som istället för Försäkringskassan får bära dessa kostnader.

Ett annat mycket kännbart problem är att byråkratin är så omfattande hos Försäkringskassan att många medborgare går miste om ersättningar för att de inte förstår hur de ska göra, alternativt ger upp när pappersarbetet blir alltför omfattande och svårförståeligt. Det är inte lätt för en frisk person att navigera genom alla dessa snårigheter och är man sjuk blir det snabbt oöverkomligt.

Uppdrag under 2017

Som vanligt har personligt ombuds arbete inneburit en mycket stor variation när det gäller uppdrag. Här är ett litet urval av det som medborgare fått hjälp med:

- Ansöka om bidrag och olika former av ersättningar
- Göra myndigheters information begriplig
- Ansöka om boendestöd
- Etablera socialt nätverk
- Byta namn
- Initiera en SIP
- Få igång fysisk träning
- Ansöka om avskrivning av lån hos CSN
- Få igång matleverans
- Skriva egenremiss till psykiatri
- Ansöka om byte av god man
- Ansöka om god man
- Komma i sysselsättning
- Söka fondmedel
- Få läkarkontakt
- Skriva cv
- Polisanmäla brott
- Överklaga beslut

Samverkansmöten, kompetensutveckling och informationsinsatser i urval

- PO håller föredrag på Eslövs folkhögskola
- PO håller föredrag på Eslövs yrkeshögskola på kursen socialpsykiatri
- PO håller föredrag på kurs för blivande gode män
- Regionala nätverksträffar för personliga ombud
- Nationell nätverksträff för personliga ombud
- Samverkansmöten Röda korset, Svenska kyrkan, Equmeniakyrkan, biblioteket, Kungshällan och anhörigsamordnaren.
- Föredrag om bemötande adhd/autism genom Aspi
- Workshop om ungas hälsa, Finsam
- Psykiatriforskningens dag, Region Skåne

Inför 2018

- Under 2018 kommer arbetet med förebyggande budgetrådgivning att fortsätta och utvecklas.
- PO kommer i januari 2018 att gå instruktörsutbildning till "Första hjälpen för psykisk hälsa". Under året räknar sedan PO med att tillsammans med socialpedagog Anna Hansmar hålla i 2-3 kurser för, till att börja med, personal inom social sektor.

Statistik

Antal klienter under 2017:

17 kvinnor och 20 män.

Antal nya klienter under 2017:

9 kvinnor och 13 män.

Antal avslutade klienter under 2017:

7 kvinnor och 10 män.

Antal klienter med hemmaboende barn:

3 kvinnor och 3 män.

Vanligaste kontaktorsakerna:

- Problem med ekonomin
- Stöd behövs i kontakt med myndigheter
- Stöd behövs i kontakt med vård
- Bostad sökes

Antal ledningsgruppsmöten (Ringsjödialogen):